

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ імені І. І. МЕЧНИКОВА
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ТА МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМЦІВ

КОМУНІКАТИВНІ ОСНОВИ ІПСО

Електронні методичні рекомендації
до аудиторної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія

ОДЕСА
2023

УДК 811.161.2:327.8:659.4:81`42(072)

К63

Укладач:

А. В. Ковалевська-Славова, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та мовної підготовки іноземців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рецензенти:

Н. В. Кутуза, доктор філологічних наук, завідувач кафедри нових медіа та медіадизайну факультету журналістики, реклами та видавничої справи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

М. Л. Дружинець, доктор філологічних наук, професор кафедри української мови та мовної підготовки іноземців Одеського національного університету імені І. І. Мечникова

Рекомендовано вченою радою філологічного факультету

ОНУ імені І. І. Мечникова

Протокол № 7 від 29 травня 2023 р

К63 **Комунікативні основи ІПСО [Електронний ресурс] : електрон. метод. рекомендації до аудиторної роботи з курсу «Комунікативні основи ІПСО» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти спеціальності 035 Філологія / уклад. А. В. Ковалевська-Славова. – Одеса, 2023. – 26 с. – 0,5 Мбайт.**

У методичних рекомендаціях розкривається програма курсу, надаються вказівки для опанування лекційним матеріалом. Питання, які розглядаються протягом курсу, сприятимуть формуванню спеціальних компетентностей з прикладних комунікативних навичок ідентифікації та нейтралізації ІПСО та створенню діяльнісного, динамічного уявлення про феномен ІПСО як багатоаспектне явище, що створюватиме надійну теоретичну базу для підвищення наукової обізнаності і комунікативної майстерності слухачів, а також для використання набутих знань у побутовій та професійній практиці, увиразнюючи теоретико-прикладний характер дисципліни.

УДК 811.161.2:327.8:659.4:81`42(072)

ВСТУПНЕ СЛОВО

Навчальна дисципліна «Комунікативні основи ІПСО» викладається слухачам другого рівня вищої освіти (магістр) спеціальності 035 Філологія і відповідає освітній програмі підготовки магістрів зі спеціальності 035 Філологія.

Мета навчальної дисципліни «Комунікативні основи ІПСО» полягає у формуванні спеціальних компетентностей з прикладних комунікативних навичок ідентифікації та нейтралізації ІПСО; у створенні діяльнісного, динамічного уявлення про феномен ІПСО як багатоаспектне явище; у всебічному ознайомленні студентів із природою, особливостями і закономірностями процесів формування та сприйняття ІПСО; матеріалом та методами дослідження цих явищ. Теоретичні аспекти курсу становитимуть підґрунтя для поліпшення загальної комунікативної майстерності слухачів як професійних комунікантів, оскільки його практичні завдання скеровані формування практичних навичок з ідентифікації комунікативних ознак ІПСО та виокремленні базових впливових масивів, класифікації основних впливових масивів та подальшій роботі з ними в рамках заданих комунікативних парадигм, формуванні практичних навичок з нейтралізації або мінімізації негативного ефекту зазначених впливових масивів із вибором відповідної стратегії та тактики залежно від стратегічних і тактичних завдань комунікації, досягненні широкого розуміння важливих і різнопланових міжнародних соціокультурних проблем, для того, щоб діяти належним чином у розмаїтті професійних ситуацій.

Питання, які розглядаються протягом курсу, допомагатимуть орієнтуванню в новітніх вітчизняних та зарубіжних досягненнях вивчення комунікативного впливу, що створюватиме надійну теоретичну базу для підвищення наукової обізнаності і комунікативної майстерності слухачів, а також для використання набутих знань у побутовій та професійній практиці, увиразнюючи теоретико-прикладний характер дисципліни.

Методичні вказівки скеровано на формування у магістрантів практичних навичок з нейтралізації або мінімізації негативного ефекту зазначених впливових масивів із вибором відповідної стратегії та тактики залежно від стратегічних і тактичних завдань комунікації.

Мета та завдання курсу «Комунікативні основи ІПСО» (всього 90 годин, із них 12 лекційних годин, 18 годин практичних занять, 60 годин самостійної роботи) скеровані на формування таких умінь і навичок у студентів:

студенти повинні **знати**:

- основи теоретичної бази та термінологійний і поняттєвий апарат курсу;
- історію, сучасні напрями психолінгвістичних досліджень, основну проблематику і сфери практичного застосування досліджень ІПСО;
- основний матеріал і методи дослідження ІПСО;
- ознаки і структуру ІСПО;
- закономірності і специфіку формування й нейтралізації ІПСО;
- психолінгвістичну специфіку різножанрових дискурсивних практик;

студенти повинні **вміти**:

- здійснювати аналіз процесів формування і сприйняття ІПСО;

- застосовувати весь спектр методологічного аналізу патогенних текстів, дискурсів і мегадискурсів та інтерпретувати отримані результати;
- ідентифікувати й аналізувати різноплановий матеріал дослідження в аспекті його специфіки;
- виявляти комплекс патогенних характеристик медійної комунікації;
- застосовувати у власній діяльності відповідні знання щодо специфіки функціонування ІПСО;
- ідентифікувати відповідні ознаки патогенних мовленнєвих виявів та застосовувати на практиці знання про нейтралізацію їхніх негативних ефектів.

Матеріал у методичних указівках розташований відповідно до освітньо-наукової програми підготовки магістрів зі спеціальності 035 Філологія і представлено одним змістовим модулем (блоком) з відповідними тематичними рубриками:

Змістовий модуль 1.

Основні поняття ІПСО. Алгоритми ідентифікації, класифікації та нейтралізації негативного ефекту патогенних масивів.

Тема 1. Поняття патогенного тексту. Поняття ІПСО та ІПСА. Основні ознаки.

Тема 2. Концептуальні бази спін-сугестології. Поняття потенційно патогенного тексту, дискурсу та мегадискурсу.

Тема 3. Метамоделна ідентифікація патогенного тексту.

Тема 4. Мілтон-модельний та метапрограмний аналіз патогенного дискурсу.

Тема 5. Основи спін-докторингового аналізу, елементного НАР-структурного аналізу, типологізації інформаційних воєн та типів неправди в контексті патогенного мегадискурсу.

Тема 6. Стратегії і тактики нейтралізації негативного ефекту ІПСО.

Тема 7. Основи аналізу комунікативної парадигми ІПСО, вибір компонентів нейтралізації.

Після кожного змістового модуля подано основні питання до теми, завдання, список відповідної літератури (основної, додаткової та довідкової), яку слухачі опрацюватимуть для підготовки до практичних занять і самостійної роботи.

Наприкінці вказівок подано список залікових питань, розподіл балів, які отримують слухачі, шкала оцінювання: національна та ECTS, форма підсумкового контролю, методи діагностики успішності навчання, вказано на методичне забезпечення курсу.

Тематика практичних занять із дисципліни «Комунікативні основи ІПСО»

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Поняття патогенного тексту. Поняття ІПСО та ІПСА. Основні ознаки.	1
2.	Тема 2. Концептуальні бази спін-сугестології. Поняття потенційно патогенного тексту, дискурсу та мегадискурсу.	4
3.	Тема 3. Метамодельна ідентифікація патогенного тексту.	1
4.	Тема 4. Мілтон-модельний та метапрограмний аналіз патогенного дискурсу.	1
5.	Тема 5. Основи спін-докторингового аналізу, елементного НАР-структурного аналізу, типологізації інформаційних воєн та типів неправди в контексті патогенного мегадискурсу	1
6.	Тема 6. Стратегії і тактики нейтралізації негативного ефекту ІПСО.	6
7.	Тема 7. Основи аналізу комунікативної парадигми ІПСО, вибір компонентів нейтралізації.	4
	Всього	18

Самостійна робота з дисципліни «Комунікативні основи ІПСО»

№ з/п	Назва теми/ види завдань	Кількість годин
1	Підготовка до лекцій і практичних занять	20
2	Опрацювання базової та додаткової наукової літератури	12
3	Написання рефератів	8
4	Збір та кваліфікація комплексу фактичного матеріалу (індивідуальне навчально-дослідне завдання)	20
	Разом	60

Змістовий модуль 1.

Основні поняття ІПСО. Алгоритми ідентифікації, класифікації та нейтралізації негативного ефекту патогенних масивів.

Навчальні цілі заняття: оптимізація загальної комунікативної майстерності здобувачів вищої освіти; орієнтування в новітніх вітчизняних та зарубіжних досягненнях здійснення оптимальної комунікації; ознайомлення базовими характеристиками ІПСО та ІПСА, використовуваними в їхніх рамках техніками впливу, базовими методиками аналізу, ідентифікації та нейтралізації зазначених патогенних масивів.

Методичні рекомендації з підготовки та виконання практичного заняття: повторення базового теоретичного матеріалу шляхом опитування; - пояснення нового матеріалу; організація виконання завдань; аналіз виконаних завдань з опертям на теоретичний матеріал: пояснення домашнього завдання: зміст, методика роботи з ним, включаючи посилання на теоретичний матеріал.

Методи навчання: лекція, дискусія, постановка й обговорення проблемних питань, виконання творчих і самостійних завдань, виконання вправ, робота в наукових бібліотеках, мережі Інтернет, лінгвістичний аналіз та синтез патогенних текстів, дискурсів і мегадискурсів та подальша робота з ними у відповідних комунікативних площинах, експериментальні дослідження.

Порядок проведення заняття:

Самостійна робота: пошук додаткового матеріалу, опрацювання теоретичного та практичного матеріалу, підготовка індивідуальних розгорнутих повідомлень, рефератів, презентацій.

Аудиторна робота: презентація вивченого та опрацьованого матеріалу, дискусії та доповнення відповідей, ілюстрація прикладів та сфер застосування ІПСО та ІПСА під час виконання певних практичних завдань та ін.

Тема 1. Поняття патогенного тексту. Поняття ІПСО та ІПСА. Основні ознаки.

Людство наразі знаходиться на т.зв. інформаційній фазі розвитку, де основним товаром, на відміну від, наприклад технологій в індустріальній фазі та продуктів в аграрній, є інформація. Новітня фаза розвитку вносить корективи навіть у класичні форми управління суспільством, і на зміну монархії, демократії та іншим приходить т.зв. «нетократія», в рамках якої основною цінністю стають не матеріальні блага, а інформація, і ексклюзивний доступ до неї забезпечує владу над рештою членів соціуму (Бард, Зодерквіст), а найважливішим кластером інформаційної парадигми стає нетократична мережа.

Суспільство, головна цінність якого – інформація, безумовно вимагатиме нових способів її поширення, які б уможливили максимальну швидкість її передачі між індивідами та групами, що й зумовило появу нових медій. Незважаючи на максимальне підвищення значущості інформації та максимальну технологічність нових засобів її передачі, саме її вчені достатньо часто

розглядають не лише як благо для людства, а й як проблему, що може мати драматичні наслідки.

Саме в цьому аспекті вчені досліджують феномени т.зв. патогенності тексту чи дискурсу, дефіновані як такі, що «заборонені законом чи не вписуються в рамки домінуючої суспільної моралі» (Потятиник, Лозинський), і наявні практично в кожному сегменті сучасного інформаційного простору: рекламі, новинах, а особливо сьогодні – в текстах, поширюваних у рамках інформаційних воєн, головна мета яких полягає в маніпуляції масами та послабленні моральних і матеріальних сил супротивника чи конкурента та посиленні власних та впливові на сприйняття мовцями повідомлення завдяки структурованій у дискурсі певній картині світу.

Б. Потятиник та М. Лозинський, побіжно визначаючи патогенний текст як «семіотичну (знакову) структуру, яка має вбудовані механізми розмноження, самоекспансії», як «такий, що генерує хворобливі відхилення», та «завдає чи, на думку експертів, спроможний завдавати шкоду моральному та психічному здоров'ю окремої особи, нації, держави, людства».

Б. Потятиник та М. Лозинський, намагаючись конкретизувати базові ознаки та стратегічні вектори патогенних текстів, пропонують визначати їх як такі, що сприяють поширенню в масовій комунікації насамперед насильства, порнографії і текстів тоталітарної ідеології та пропаганди.

Фундатори поняття патогенності Б. Потятиник та М. Лозинський пропонують розподіляти патогенні тексти (і відповідні дискурси) на два базові дихотомічні типи:

- ті, що ґрунтуються на емоції задоволення, яка продукується, наприклад, порнографією та гіперболізованою рекламою;
- ті, що ґрунтуються на емоції незадоволення, яка продукується, наприклад, демонстрацію теле- та відеонасильства, пропагандою війни і расової, релігійної, національної, класової ворожнечі та викликає «бажання позбутися незадоволення шляхом фізичного усунення опонентів.

Тексти тоталітарної ідеології та пропаганди, рівень їхньої сугестійності є максимально концентрованим, і є головним складником поняття ІПСО – інформаційно-психологічних операцій – та ІПСА – інформаційно-психологічних акцій, які визначаються тактичним, операційним характером – на відміну від пролонгованого в часі стратегічного характеру ІПСО.

Основною власне ознакою патогенного тексту є **консистентність** (від англ. «послідовність, логічність, узгодженість»), яку визначають як логічну послідовність, вмотивованість, узгодженість, конгруентність та внутрішньо впорядковану структуру наявних у патогенному масиві суттєвих лінгвістичних конструктів, яка формально може виражатися у наявності в масиві як мінімум 7 ± 2 однотипних впливових елементів, розташованих у логічній послідовності в кожній із семантично навантажених частин масиву: зав'язці, основній частині, кульмінації та завершенні.

Цілі ІПСО:

- сприяння військовій інформаційній політиці куратора (оприлюднення відібраної інформації та сигналів для ворожої аудиторії);

- сприяння політичним цілям куратора (формування і поширення впливу серед лідерів думок);
- сприяння інформаційній політиці позавійськових груп куратора (вплив на широкі маси населення);
- поширення брехні воєнного характеру (вибіркове впровадження в оману військ ворога під час воєнних операцій).

Механізм формування ІІСО: визначення фокус-групи → безпосереднє проведення інформаційної операції чи акції (кожна з яких має об'єкт, суб'єкт і мету).

Базові типи ІІСО: пропаганда; дезінформація; маніпуляція; фейки.

Базові техніки ІІСО включають такі: 5 – 4 – 3 – 2 – 1; «золота рибка»; геолокаційний фейк; фішинг; рефреймінг; маніпуляція істерією; маніпуляція «офіційними документами»; інформаційне алібі; елюзія; Witch hunt; дегероїзація.

Тема 2. Концептуальні бази спін-сугестології. Поняття потенційно патогенного тексту, дискурсу та мегадискурсу.

Власне назва наукового напрямку – «спін-сугестологія» – складається з двох частин, що пояснюють його базову специфіку: частина «сугестологія» демонструє скерованість напрямку на наукове вивчення сугестії, тобто комунікативного (вербального і невербального) впливу, а частина «спін» (від англ. «spin» – вертіння, обертання) дефінує скерованість на потенційну зміну сприйняття певних сугестогенних дискурсів реципієнтами, певне смислове «обертання» сугестогенного дискурсу, його штучно створену своєрідну різнобічну, різноаспектну актуалізацію (пор. із технікою рефреймінгу в НЛП, назва якої дослівно перекладається як «зміна рамки»), що є одним із головних завдань зазначеного наукового напрямку.

Метою спін-сугестології (СС) є формування алгоритму нейтралізації патогенності політичних мегадискурсів як нерозривного комплексу імманентно сугестивних вербальних, невербальних та екстралінгвістичних показників, а також екологізація і депатологізація інформаційного простору в зазначеному дискурсивному сегменті. Досягти зазначеної мети можна шляхом реалізації таких конкретних завдань (тактик):

- дефінувати поняття політичного тексту, дискурсу і мегадискурсу, виокремити і розмежувати їхні ознаки;
- визначити поняття потенційної і реальної патогенності;
- типологізувати різновиди патогенного тексту, дискурсу чи мегадискурсу;
- ідентифікувати вербальні показники – маркери патогенності;
- класифікувати ідентифіковані вербальні конструкти за допомогою використання відповідних валідних методів для отримання остаточних даних щодо належності певного тексту, дискурсу чи мегадискурсу до того чи іншого типу патогенного тексту;
- кваліфікувати поняття мінімізації та нейтралізації негативного впливу патогенних політичних текстів;

- запропонувати стратегії і тактики для мінімізації чи нейтралізації негативного ефекту патогенних політичних текстів, дискурсів і мегадискурсів;
- сформувати алгоритм застосування цих стратегій і тактик.

Головним об'єктом спін-сугестології є політичні тексти, дискурси і мегадискурси як масиви з притаманною їм імманентною наскрізною сугестивністю та патогенністю.

Предметом же СС є специфіка реалізації лінгвістичної сугестивності та алгоритм нейтралізації потенційної патогенності у масивах політичних текстів, дискурсів і мегадискурсів.

Субстратами поняттєвої бази СС є положення трьох новітніх наук, що в той чи інший спосіб також скеровані на вивчення потенційно сугестивної комунікації: нейролінгвістичне програмування, спін-докторинг та теорія неправди П. Екмана.

Постулати СС:

1. *Спін-сугестологія – міждисциплінарна наука, яка знаходиться на перетині нейролінгвістичного програмування, спін-докторінгу та теорії неправди.*
2. *Будь-який політичний текст вважається потенційно патогенним, доки шляхом ідентифікації не було доведено протилежне.*
3. *Формою втілення базового сугестивного стратегічного наративу є політичний текст.*
4. *Формою реалізації сугестивного стратегічного наративу в безпосередній комунікації з потенційними реципієнтами є політичний дискурс.*
5. *Формою функціонування політичного дискурсу в максимально широких межах соціально різномірних аудиторій є політичний мегадискурс.*
6. *Потенційна патогенність політичних дискурсів має динамічну природу і максимально реалізується при їхньому створенні, а не відтворенні; потенційна ж сугестогенність мегадискурсу підвищується зі збільшенням кількості відтворень.*
7. *Для нейтралізації негативного патогенного ефекту політичних патогенних мегадискурсів необхідно нейтралізувати негативний патогенний ефект дискурсів, що, у свою чергу, вимагає нейтралізації патогенності тексту*
8. *Зміст будь-якого патогенного політичного масиву – не в самому повідомленні, а в тій реакції потенційних сугерентів, яку воно викликає.*
9. *Методологічний апарат СС є максимально ефективним у кризових ситуаціях.*
10. *Будь-яке інформаційно-комунікативне поле імманентно тяжіє до екологічності, а його користувачі – до його патологізації.*

Політичний патогенний текст (ППТ) в межах спін-сугестології визначається як функційно та семантично впорядкований вербально-невербально-ситуативний конструкт невеликого обсягу, який містить сугестійний стратегічний наратив політичної чи інформаційної кампанії, набуваючи монологічної форми з адресантною ідентифікацією (напр., політичні слогани, програми, біографії, повідомлення). Вербальними показниками патогенності ППТ є *лінгвістичні патогенні конструкти* – чіткі словесні маркери, які можна в його рамках ідентифікувати через метамодельний аналіз типу політичного слогану. В даному контексті поняття «сугестивний стратегічний наратив» (ССН) визначається як квінтесенція інформаційної кампанії, що вирізняє її від інших, головну контентну

домінанту всієї її інформаційної сутності, на донесення якої до потенційної аудиторії спрямовано всю діяльність кампанії.

Політичний патогенний дискурс (ППД) витлумачується як вербально оформлену функційно та семантично впорядковану середню за обсягом групу слів чи речень у комплексі з невербальними показниками, яка, будучи завершеною смисловою єдністю, є своєрідною платформою для реалізації та подальшої трансляції сугестивного стратегічного наративу, вже вербалізованого в межах політичного тексту, але може набувати форми діалогу та полілогу, з відомим і чітко ідентифікованим адресантом – самим кандидатом чи його колегами (напр., заяви, інтерв'ю, виступи, звернення до громадськості, спілкування в програмах та ток-шоу). Вербальними показниками патогенності ППД є *лінгвістичні патогенні патерни* – повторювані словесні маркери, які можна ідентифікувати в межах Мілтон-модельного та метапрограмного аналізу.

Політичний патогенний мегадискурс (ППМд) дефінують як вербально оформлену функційно та семантично впорядковану велику за обсягом групу слів чи речень в комплексі з невербальними, екстралінгвістичними та ситуативними показниками, яка, будучи завершеною смисловою єдністю, є своєрідною мегаплатформою, мегасистемою для ретрансляції політичного дискурсу і політичного тексту, набуваючи форм монологу, діалогу та полілогу для сприйняття максимально широкою аудиторією і формально завжди подається не як прямий політичний текст із визначенням автором, а функціонує без відомого і чітко ідентифікованого адресанта (чи з фейковим) (напр., новинні сюжети, публікації в мережі Інтернет, інших ЗМІ). Вербальними показниками патогенності ППМд є *лінгвістичні патогенні мегапатерни* – повторювані смислові конструкції, які можна в його рамках ідентифікувати в межах спін-докторингового аналізу, елементного NAR-структурного аналізу, типологізації інформаційних воєн та типів неправди.

Тема 3. Метамоделна ідентифікація патогенного тексту.

Метод метамоделного аналізу, який уможлиблює ідентифікацію та чітку локалізацію і виявлення сугестивно навантажених лексем – маркерів метамоделних процесів упущення, узагальнення та викривлення. Принципово важливим виявлення таких маркерів є з огляду на те, що, надаючи поверхневим структурам мовлення початково не властивої їм дифузності смислу, вони значно змінюють їхнє прийняття для кожного конкретного реципієнта, а й через те, що, будучи елементом етапу ідентифікації патогенності політичного тексту, дискурсу чи мегадискурсу, уможлиблюють проведення зазначеної операції в повному обсязі.

Метамодел мови реалізується у трьох основних процесах, універсальних законах, яким підлягає мовленнєва поведінка: упущенні, узагальненні та викривленні, де для кожного процесу виокремлено низку актуальних елементів.

Процес упущення, який є однією з трьох універсалій людського моделювання; це процес, за посередництва якого вибрані частини світу виключаються з репрезентації, яку здійснює особистість, реалізується в таких

метамодельних маркерах – власне лінгвістичних індикаторах його реалізації на рівні поверхневої структури:

- *неспецифічна лексика*, що зазвичай представлена неспецифічними дієсловами, вираженими пасивізованими формами й неабсолютивними моделями; іменниками, які відзначаються специфічним значеннєвим наповненням або ж відсутністю референтного індексу; та прикметниками, які також позначають індивідуалізовану інтерпретацію певних ознакових характеристик, що в цілому ілюструє їхнє суб'єктивне смислове наповнення;
- *номіналізації*, в межах яких процесуально марковане дієслово змінюється на результувальний іменник, змінюючи динаміку тексту на статику;
- *компаративні конструкції без об'єкта порівняння*, в яких відсутність принципово важливої частини порівняння зумовлює поширення актуалізованої ознаки на всі її можливі локально-темпоральні вияви;
- *судження, де «гіпотетична об'єктивність»* не доведена меседжів якимось фактами, а є наслідком суб'єктивних ціннісних орієнтирів мовця.

Процес узагальнення, в якому всі елементи чи частини моделі, яка належить тому чи іншому індивідуумові починають репрезентувати в цілому категорію, щодо якої даний досвід є лише одиничним випадком, представлений такими маркерами:

- *модальні оператори можливості / необхідності*, що надають алетичної модальності висловленню;
- *універсальні квантифікатори*, які інтегрують до семантичної площини подібних слів чи не всі можливі вияви ситуативних множинностей.

Процес викривлення, суть якого полягає у вербалізації гіпотетично змодельованого доквілля з неідентифікованими в попередньому досвіді складниками, передбачає такі актуальні маркери:

- *комплексна еквівалентність*, пов'язана з поверхневими структурами, які в моделі реципієнта еквівалентні між собою;
- *пресупозиції*, тобто попередніми знаннями, прихована реалізація яких у мовленні припускає його суб'єктивно-об'єктивну адекватність та істинність;
- *«читання думок»*, неправильність яких можна пояснити впевненістю творця повідомлення в тому, що він знає про бажання реципієнта, – без жодного повідомлення про це з боку останнього, а реципієнт – про бажання та вподобання творця повідомлення;
- *«причини і наслідки»*, тобто семантично неправильні каузативні маркери мовлення, які пов'язані з переконаннями мовця про те, що якась людина (або комплекс обставин) може здійснити якусь дію, що в якийсь необхідний спосіб змусить іншу людину відчувати певне почуття чи внутрішній стан.

Тема 4. Мілтон-модельний та метапрограмний аналіз патогенного дискурсу.

Метод метапрограмного аналізу, який дає змогу встановити взаємозв'язок між мовленнєвою діяльністю та глибинними психологічними параметрами особистості / соціуму. Метапрограми, які фіксують власне особистісні скерування та мотиваційні уподобання є цілісною системою, в якій задіяно майже усі інші

фільтри особистісного сприйняття, бо ж вони окреслюють якості й взаємозв'язки між переживаннями та інформацією, яку відтворює та чи інша когнітивна стратегія. А оскільки метапрограми є ключовими моментами у процесах мотивації і прийняття рішення, то саме виокремлення лінгвістичних маркерів, які вказують на наявність реалізації певної метапрограми в аналізованому політичному тексті, дискурсі чи мегадискурсі, є принципово важливим для подальшої реконструкції сугестогенного потенціалу ІПСО.

До найхарактерніших для аналізу ІПСО метапрограм уналежнюють такі: метапрограма відцентрової / доцентрової мотивації діяльності, метапрограма екстернальної / інтернальної особистісної референції, метапрограма зіставно-протиставного вектору порівняння, метапрограма суб'єктивних / об'єктивних пріоритетів у процесах спілкування («завдання – взаємовідносини»).

Мілтон-модельний аналіз, що дає змогу ідентифікувати гіпнотичні компоненти реалізації сугестивних потенцій мови, специфіка сприйняття якої пов'язана з орієнтацією на сенсову дифузність.

Саме ідентифікація лексико-семантичних компонентів індукцій, представлених у Мілтон-моделі, дає змогу виокремити власне вербальні показники гіпнотичної комунікації, застосовувані для досягнення безсвідомих зон особистості, які є принципово важливими для введення реципієнта до стану даунтайму і подальшого впливу на нього. Отже, якщо провідною функцією будь-якого спілкування є сугестивна, то у політичній комунікації вона є максимально активованою з огляду на потенційну патогенність та сугестогенність останньої, отже виокремлення гіпнотичних, тобто радикально сугестивних, компонентів патогенного тексту, дискурсу чи мегадискурсу є критично важливим як для встановлення його патогенності, так і для подальшого конструювання ІПСО. Мілтон-модель описує і комплекс власне лінгвістичних та екстралінгвістичних складників комунікативної сугестії, і особливості лінгвокультурної парадигми сприйняття інформації, а її техніки орієнтовані на введення реципієнта до стану правопівкульного, некритичного сприйняття – фази даунтайму.

Першим етапом потенційно сугестивного (гіпнотичного) спілкування М. Еріксон вважає встановлення його ритмічності, синхронізації поведінки суб'єкта комунікації з поведінкою співрозмовника, що, у свою чергу, змусить останнього підсвідомо синхронізувати свої дії із діями сугестора, а отже – підвищить ефективність потенційного впливу в подальшому, закладе основи подальшого наслідування.

На другому етапі максимального значення набувають власне лінгвістичні компоненти спілкування, оскільки він передбачає приєднання (асиміляцію своєї мовної поведінки до мовної поведінки сугерента (об'єкта сугестивної комунікації) з подальшим підсвідомим його бажанням дотримуватися цієї «синхронності») та ведення (підтримка цього стану для максимізації впливу), які скеровані головним чином на досягнення підсвідомої довіри з боку співрозмовника, а отже – оптимізацію сприйняття повідомлення.

В рамках же третього етапу найвищого ступеня актуальності набуває явище семантичної дифузності різної етимології та утворення сенсово-ритмомелодійної континуальності мовлення за рахунок вживання певних семантико-стилістичних засобів, що уможливорює вільний доступ сугестора до підсвідомості сугерента.

На кожному із зазначених етапів використовуються певні лінгвістичні та екстралінгвістичні компоненти, що визначає необхідність надання їхньої оглядової характеристики.

Перший етап, як правило, передбачає активацію насамперед невербальної поведінки, проте ми зосереджуємося на аналізі складників другого та третього етапів як максимально актуальних для нашого дослідження та таких, що можуть містити будь-який із компонентів Мілтон-моделі. Проте для другого етапу більш характерними є відповідні маркери лексико-семантичного та морфологічного рівнів (складні та непрямі індукції), на третьому переважають текстові маркери (прості індукції).

Пріоритетними у межах другого етапу сугестивного спілкування компонентами Мілтон-моделі є метамоделі мови, але з урахуванням того, що Мілтон-модель є дзеркальним функційним відображенням метамоделі, тобто, в той час, як метамодель має на меті пояснити і деталізувати речення з метамодельними маркерами (вони розшаровують, десемантизують текст), Мілтон-модель, навпаки, скерована на навмисне зниження чіткості та конкретики повідомлення.

Базовими маркерами Мілтон-моделі мови є індукції, скеровані на створення трансових, гіпнотичних станів.

Прості індукції підрозділяються на словесну синхронізацію, несловесну синхронізацію, накладання репрезентативних систем (міжканальна синестезія), доступ до минулих трансових станів, доступ до звичайних трансових станів.

До складу складних (розвинених) індукцій входять: важільні індукції, переривання патерна, перевантаження, індукція «складники реальності», цитація, або звернення до авторитету (звичайна і прецедентна), трюїзми (банальні істини, прислів'я та приказки, фрази, які повністю відповідають реальності, псевдотрюїзми).

До непрямих індукцій належать: аналогове маркування, вмонтовані команди, вмонтовані питання, негативні команди, розмовні постулати, неоднозначності (фонологічні, семантичні, синтаксичні).

Тема 5. Основи спін-докторингового аналізу, елементного NAR-структурного аналізу, типологізації інформаційних воєн та типів неправди в контексті патогенного мегадискурсу.

Спін-докторинг являє собою коригування висвітлення в мас-медіа події, що прийняла несприятливий відтінок; подача події в більш сприятливому світлі, коли політикам слід розглянути можливість вжиття допоміжних заходів для досягнення переваги перед конкурентами і найчастіше скерований на певне корегування негативного гештальтованого образу події в ЗМІ після отримання нею розвитку, який відрізняється від початково запланованого. Для такого «виправлення» необхідним є залучення комплексних вербальних і невербальних технік впливу, кожна з яких має свої власне лінгвальні показники, що детермінує їхній високий сугестивний потенціал.

Використовувані у парадигмі спін-докторингу техніки скеровані на активізацію правопівкульного, некритичного сприйняття, орієнтованого на

апеляцію до емоційного, а не раціонального компонента. Робота спін-доктора полягає в тому, щоб в умовах негативної ситуації та кризового контексту «розгорнути» подію таким чином, аби споживач пішов від негативної оцінки пропонованого йому в медіа-просторі події.

Основним методом спін-докторингу, задіяним при аналізі ПСГО, є метод спін-докторингового аналізу політичних дискурсів з огляду на використовувані в його рамках відповідні техніки, які уможливлюють коригування негативної інформації, коли вона вже наявна в інформаційному просторі. Такі техніки зазвичай базовані або на створенні інформаційного вакууму, до якого рано чи пізно вводиться необхідна адресанту інформація з метою максимального фокусування уваги аудиторії саме на ній (що мотивується дією відповідних законів комунікації); або на відволіканні уваги від певної ситуації, яка містить негативну або небажану для адресанта конотацію, та рефокус на іншій, набагато більш позитивній для адресанта інформації; або ж на доповненні уже наявної ситуації деталями, які здатні рефреймінгувати її чи змінити ставлення до неї реципієнтів, – але всі ці техніки пов'язані емоціоналізацією дискурсу та підвищенням ступеню його дифузності.

Дослідники виокремлюють такі базові типи технік спін-докторингу, як:

- запізнення «поганої» інформації – затримка негативної, не вигідної для адресанта інформації, що дає змогу не лише підготувати громадську думку й очікування аудиторії до її появи, а й у низці випадків уникнути її оприлюднення, затягуючи час в інтересах адресанта;

- неоднозначне інформування: на наднегативне повідомлення може накладатися таке ж надпозитивне, створюючи складне становище для одержувача двох рядів інформації, оскільки йому треба прийняти однозначне рішення в неоднозначній, спеціально створеній для нього ситуації, що склалася, і таким чином негативність початкового повідомлення як мінімум знижується, а як максимум – нейтралізується повністю;

- відвертання уваги (зміна фокусу) – техніка зміщення фокусу від реального факту або події або до іншої події (зазвичай – із відмінною від першої конотованістю), або до версій чи причин головної події, або до супутньої чи штучно створеної, яка здатна «перетягнути» увагу аудиторії на себе, давши тим самим спін-доктору шанс внести відповідні комунікаційні корективи до висвітлення головного івенту про нібито існуючі такі ж факти в інших країнах;

- вкраплення елементів природності в штучні ситуації – техніка, скерована на надання завідомо штучній, спланованій і запрограмованій ситуації з високим ступенем формалізованості (напр., офіційне звернення високопосадовця, офіційна прес-конференція, презентація тощо) ознак природності, невимушеності для її оптимального сприйняття аудиторією, оскільки що більше реципієнти будуть ототожнювати високопосадовця із собою, своєю невимушеною поведінкою, то позитивніше вони сприйматимуть надавану ним інформацію;

- техніки контрольованого витоку інформації та підготовки очікування подій, де перша використовується з метою зондування громадської думки з тієї чи іншої проблеми або питання, при підготовці до проведення певної політичної акції, а при другій готується не сама подія, а очікування її аудиторією.

НАР-структура лінгвістичної сугестивності, яка ілюструє певні стани свідомості сугестанта та зовнішні дії сугестора, скеровані на збереження чи змінення цих станів, складається з таких елементів:

- *N-елемент* (від. англ. «negative» – «негативний») – вербалізує певний «негативно конотований» стан сугестанта, який, на його внутрішнє переконання, потребує змінення, тобто сугестант свідомо чи підсвідомо відчуває дискомфорт і необхідність певних змін;

- *A-елемент* (від англ. «action» – «дія») – вербалізує певну дію, яку сугестант повинен виконати для «подолання» негативно конотованого стану;

- *P-елемент* (від англ. «positive» – «позитивний») – вербалізує певний «позитивно конотований» стан сугестанта, у якому той буде перебувати після виконання певної дії, зазначеної у попередньому елементі структури.

Комплексний підхід до класифікації інформаційних воєн, використовуваний в межах СС, заснований на тому, що текстова семантика будь-якої інформаційної війни корелює з певними елементами метамоделі мови (МММ) НЛП і типами брехні за П. Екманом (замовчування, викривлення і перебільшування). Зіставивши елементи метамоделі мови та типи неправди за П. Екманом, з елементами, наявними у проаналізованих нами дискурсах ІВ, та беручи за основу тотожність їхніх функційно-семантичних характеристик, виокремлено такі основні типи інформаційних воєн, як «Лебедине озеро», «Слон із мухи» та «Фейк-атака».

- «Лебедине озеро» – тип ІВ, співвідносний із процесом упушення та замовчуванням (див. типи брехні), коли редукуються, тобто випускаються, важливі частини інформаційного поля і подаються лише неповні дані про той чи інший інформаційний привід (напр., висвітлення у ЗМІ лише певної частини події, яка є значущою для інформаційної політики певного ЗМК, і оминання всіх інших її деталей).

- Тип ІВ «Слон із мухи» співвідносний із процесом узагальнення та перебільшенням (див. типи брехні), коли початкові оригінальні дані значно перебільшуються / зменшуються для створення певного інформаційного ефекту (напр., помітне зменшення або збільшення кількості присутніх на певній демонстрації, страйку тощо).

- Тип ІВ «Фейк-атака» близький до процесу викривлення й однойменного типу неправди, коли подаються завідомо неправдиві дані про певний інформаційний привід (напр., «придумані» новини, створені для штучної ескалації напруженості в інформаційному просторі та дестабілізації ситуації).

П. Екман визначає неправду як «дію, якою одна людина вводять в оману іншу, роблячи це навмисне, без попереднього повідомлення про свої цілі і без чітко вираженого з боку жертви прохання не розкривати правди» та виокремлює два основні типи неправди:

- замовчування, коли брехун приховує істинну інформацію, але не повідомляє неправдивої;

- викривлення, коли брехун робить якісь додаткові дії – він не тільки приховує правду, а й надає натомість неправдиву інформацію, видаючи її за справжню.

Окрім двох основних вищезазваних форм брехні, П.Екман виокремлює ще п'ять способів:

- імітація емоцій, яких брехун насправді не відчуває;
- неправдиве пояснення причин певного емоційного стану;
- напівправа (комунікативна редукція, недомовки);
- трюк, який збиває з панталыку (П. Екман називає його «dodge»), що певним чином співвідносний із поняттям переривання патерну в НЛП;
- неправда, повідомлена так, що в неї неможливо повірити (перебільшення правди).

Тема 6. Стратегії і тактики нейтралізації негативного ефекту ІПСО.

В рамках протидії ІПСО пропонується дві поняттєві одиниці для опису її реалізації:

- стратегії нейтралізації негативного ефекту патогенних дискурсів – базові рівні нейтралізації шкідливого впливу, залежні від того ефекту, який необхідно отримати в рамках етапу нейтралізації;
- тактики протидії негативному ефекту патогенних текстів з огляду на тип стратегії реалізації сугестивності, використовуваний у зазначеному тексті.

Стратегію нейтралізації негативного ефекту патогенних мегадискурсів в рамках СС визначають як базовану на попередній ідентифікації та класифікації патогенних політичних мегадискурсів визначальну лінію правил та послідовність комунікативних дій у рамках реалізації алгоритму нейтралізації патогенних політичних мегадискурсів, спрямовану на нейтралізацію їхніх негативних ефектів, реалізовану в конкретних тактиках.

Тактику протидії негативному ефекту патогенних масивів визначають як чітко визначену сукупність прийомів реалізації стратегії нейтралізації негативного ефекту патогенних мегадискурсів, спрямовану на протидію їхньому негативному ефекту.

В рамках СС пропонується три базові стратегії нейтралізації шкідливого впливу, залежні від того ефекту, який необхідно отримати в рамках нейтралізації, і типу власне патогенного мегадискурсу.

Стратегія спростування – операції встановлення хибності або необґрунтованості раніше висунутої тези, яка спрямована на руйнування здійсненого доведення, і в залежності від мети критичного виступу може бути критикою тези, критикою аргументів, критикою демонстрації. Така стратегія зазвичай спрямована на об'єктивне, фактологічне доведення хибності наданої у патогенному масиві інформації, і має на меті довести неправдивість початкової інформації, тож вона буде максимально дієвою для нейтралізації негативного ефекту такого типу ІВ як «слон із мухи».

Отже, з огляду на головну мету стратегії спростування, яка полягає в доведенні безпідставності або навіть хибності оригінального повідомлення, можливі варіанти зниження рівня патогенності у відповідному патогенному масиві співвідносяться з прийомами, представленими у т.зв. «піраміді Грема» – семирівневій ієрархії з підвищення сили аргументів.

Можливі *тактики протидії* негативному ефекту патогенних масивів у рамках *стратегії спростування* виглядатимуть таким чином: обсценізації дискурсу,

переходу на особистості, претензій до тону, сперечання, контраргументації, власне спростування, спростування центральних положень.

Стратегія заповнення лакун, у рамках якої або представляються дані, протилежні наданим у рамках патогенного масиву, і рішення щодо того, який з них є правдивим, залишається на розсуд реципієнтів – цільової аудиторії; або подається затребувана реципієнтами інформація, яка відсутня в інших джерелах у рамках такого типу ІВ, як «лебедине озеро».

Тактики протидії негативному ефекту патогенних масивів у рамках *стратегії заповнення лакун* містять: анти тезування і власне заповнення лакун.

Стратегія тролінгу, яка полягає у «підвищенні градусу» фейковості патогенних текстів, у результаті чого створюється ефект комічного і сатиричного, що зменшує як рівень соціальної напруги, так і рівень довіри до поданої у відповідному патогенному тексті інформації (пор. із технікою переривання патерну в НЛП).

Тактики протидії негативному ефекту патогенних масивів у рамках *стратегії тролінгу* містять: тактику грубого (деструктивного) тролінгу або флеймінгу і тактики конструктивного тролінгу (включно із підтактиками перебільшення / зменшення, вікі-тролінгу, «große Lüge», сокпаппетінгу).

Тема 7. Основи аналізу комунікативної парадигми ІПСО, вибір компонентів нейтралізації.

Базовим методичним інструментом спін-сугестології, скерованої на аналіз та нейтралізацію негативного ІПСО, є комплексний алгоритм нейтралізації патогенних політичних мегадискурсів (ICN-алгоритм), що складається з трьох керуючих структур – послідовних блоків:

1. Identify – блок ідентифікації маркерів-конструктів патогенних текстів, який реалізується за допомогою залучення методів метамодельного аналізу тексту на предмет наявності в ньому лінгвістичних маркерів нейролінгвістичної мета- та Мілтон-моделі, метапрограмного аналізу, а також технік впливу, використовуваних у парадигмі спін-докторингу;

2. Classify – блок класифікації вищезазначених маркерів-конструктів та уналежнення їх до відповідного типу стратегії реалізації сугестивності;

3. Neutralize – блок вибору дії-реакції, виконання якої дасть змогу нейтралізувати або ж максимально зменшити негативний ефект відповідного патогенного тексту.

Виконання дій першого блоку передбачає аналіз потенційно патогенного тексту з позицій мета- і Мілтон-моделі НЛП, універсальних метапрограмних структур (метапрограм), впливових технік спін-докторингу, а також NAR-структури сугестивних текстів.

У межах другого етапу класифікації загального алгоритму нейтралізації патогенних мегадискурсів розглянуто відповідні процедури у проєкції на NAR-структуру лінгвістичної сугестивності з огляду на можливості отримання чітких моделей сугестивних маркерів аналізованих масивів.

Для аналітики патогенних масивів за заданими параметрами використовується аналітична таблиця комплексної ідентифікації патогенності мегадискурсу із

визначеними в ній необхідними для певної точки інформаційного простору параметрами.

Метамодельний аналіз (A)					Мілтон-модельний аналіз (B)			Спін-докторинговий аналіз (C)					Метапрограмний аналіз (D)			
Уп (1)	Уз (2)	Викр (3)			ПІ (1)	СІ (2)	НІ (3)	ЗІ (1)	НоІ (2)	ВУ (3)	ЕП (4)	ВІ (5)	В/ Д	Е/ І	З / П	С/О
Н (a1.1)	УК (a2.1)	К (a3.1)			СС (b1.1)	ВІ (b2.1)	ВК (b3.1)			Ф (c3.1)			В (d1 .1)	Е (d2 .1)	З (d3 .1)	С (d4. 1)
		Сл (a3.1.1)	Ср (a3.1. 2)	С (a3 .1.3)	НС (b1.2)	ПП (b2.2)	ВП (b3.2)									
НЛ (a1.2)	ЧД (a3.2)			НРС (b1.3)	П (b2.3)	НК (b3.3)	Н (c3.2)									
П (a1.3)	МО (a2.2)	Пр (a3.3)			МТС (b1.4)	Ц (b2.4)	РП (b3.4)			Н (c3.3)						
					ЗТС (b1.5)	СР (b2.5)	Но (b3.5)									
С (a1.4)	КЕ (a3.4)					Ф b3.5. 1)	См b3.5. 2)	Сн b3.5 .3)			Д (d1 .2)	І (d2 .2)	П (d3 .2)	О (d4. 2)		
						Т (b2.6)	АМ (b3.6)									

Після визначення необхідних елементів (контрелементів) відповідні показники вносяться до аналітичної таблиці стратегій реалізації сугестивності і формується відповідний патогенний масив за відповідними формулами.

Контрольні питання до теми:

1. ПІСО як науковий феномен. Мета і завдання курсу.
2. Поняття патогенного тексту.
3. Поняття ПІСО та ПІСА.
4. Основні ознаки патогенних текстів.
5. Концептуальні бази спін-сугестології.
6. Поняття потенційно патогенного тексту, дискурсу та мегадискурсу.
7. Метамодельна ідентифікація патогенного тексту.
8. Мілтон-модельний та метапрограмний аналіз патогенного дискурсу.

9. Основи спін-докторингового аналізу
10. Елементний NAR-структурний аналіз
11. Типологізація інформаційних воєн та типів неправди в контексті патогенного мегадискурсу.
12. Стратегії і тактики нейтралізації негативного ефекту ІПСО.
13. Основи аналізу комунікативної парадигми ІПСО, вибір компонентів нейтралізації.
14. Нейролінгвістичне програмування як новітня парадигма дослідження впливу.
15. Методи НЛП.
16. Основні ідеї та концепти НЛП
17. Сугестивна лінгвістика: специфіка і методи.
18. Базові впливові техніки та методики НЛП
19. Профайлінг як комплексний напрям наукового дослідження.
20. Спін-докторінг як модерний напрям контролю громадської думки.
21. Гендерна лінгвістика: модерні дослідження.
22. Поняття статі і гендеру ті їхні лінгвістичні відображення

Завдання.

1.Пропоновані теми для рефератів (5-10 с., 14 кегль, інтервал 1), доповідей та самостійного опрацювання:

- * ІПСО як науковий феномен;
- * основні ідеї та концепти НЛП;
- * структурування інформації як засіб впливу;
- * сугестивна лінгвістика: специфіка і методи;
- * профайлінг: історія та розвиток методів;
- * кримінологія та криміналістика в контексті інформаційних воєн;
- * магія і чаклунство як першоджерела сугестії(*див. праці І. Черепанової*);
- * * основні ідеї профайлінгу;
- * метамоделі як відображення національної ментальності;
- * Мілтон-модель у різних типах сугестивних дискурсів;
- * репрезентативні типи особистостей;
- * історичний розвиток концепцій ІПСО;

2. Проілюструвати основні типи технік ІПСО власними спостереженнями.

3.Дібрати 5 – 7 дискурсів з різними техніками ІПСО. Виокремити характерні впливові маркери. Пояснити впливові ефекти.

4.Навести приклади інформаційно-психологічних операцій. Пояснити. Запропонувати шляхи їхньої нейтралізації.

5. Виявити і прокоментувати випадки інконгруентної поведінки (на прикладі медійних осіб).

Рекомендована література

1. Основна спеціальна

1. Доктрина інформаційної безпеки України. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/472017-21374>

2. Дубов Д. В. «Стратегічний наратив»: до проблеми реалізації сутнісної складової стратегічних комунікацій в Україні». Аналітична записка. № 8, «Інформаційні стратегії». URL: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/informaciyni-strategii/strategichniy-narativ-do-problemi-realizacii-sutnisnoi>
3. Закон України «Про інформацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/go/2657-12>
4. Ковалевська А. В. Ідентифікація патогенних текстів: законодавчий аспект. Одеська лінгвістична школа: класичне і новітнє : колект. моногр. / за заг. ред. Ковалевської Т. Ю. Одеса : ПолиПринт, 2019. С. 305 – 310
5. Ковалевская А.В. Информационные войны: классификация суггестивной специфики. Theoretical and practical problems of language tools transformation in the context of the accelerated development of public relations. Peer-reviewed materials digest (collective monograph) / International Academy of Science and Higher Education. London: IASHE, 2016. С. 23 – 25.
6. Ковалевська А.В. Моделювання сугестивних ефектів у політичній рекламній комунікації. Одеська лінгвістична школа: інтеграція підходів: колект. моногр / за заг. ред. Ковалевської Т.Ю. Одеса: ПолиПринт, 2015. С. 239 – 247.
7. Ковалевська А. В. Нейтралізація патогенних дискурсів: стратегія спростування. Наукові записки ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. Серія: Філологія (мовознавство). 2020. Вип. 31. С. 132 – 141.
8. Ковалевська А.В. Патогенні тексти в інформаційних війнах: ідентифікація та нейтралізація. Мова та історія: Збірник наукових праць. Спеціальний випуск на пошану доктора філологічних наук, професора Слухай Наталі Віталіївни. К., 2018. Вип. 427. С. 62 – 76.
9. Ковалевська А. В. Реалізація сугестивності в слоганах політичної реклами: основні стратегії. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис». Вип. 8. 2020. С. 97 – 102.
10. Найєм М. Что такое троллинг и кто становится его жертвой. URL: <https://nv.ua/style/blogs/chto-takoe-trolling-i-kto-stanovitsja-ego-zhertvoj-blog-mariam-najem-1310932.html>
11. Присяжнюк М., Жарков Я., Аналіз засобів ведення інформаційної боротьби з використанням інформаційних технологій, форм і способів їх застосування. URL: <http://defpol.org.ua/site/index.php/uk/component/content/article/51-kolonkaavtora/56-10082009>
12. Рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про надзвичайні заходи протидії російській загрозі та проявам тероризму, підтримуваним Російською Федерацією». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/n0001525-15#Text>
13. Рішення Ради національної безпеки і оборони України від 14 вересня 2020 року «Про Стратегію національної безпеки України», затверджене Указом Президента України №392/2020. URL: <https://www.president.gov.ua/documents/3922020-35037>
14. Світова гібридна війна: український фронт. За заг. ред. В. П. Горбуліна. Національний інститут стратегічних досліджень. К.: НІСД, 2017. 496 с.

15. Anthony Keith D. Information Warfare: Good News and Bad News. 1997. URL: <https://fas.org/irp/agency/army/mipb/1997-1/anthony.htm>
16. Bonn S. Criminal Profiling: The Original Mind Hunter. 2017. URL: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/wicked-deeds/201712/criminal-profiling-the-original-mind-hunter>
17. Bonn Scott. Is Criminal Profiling a Science, Art or Magic? 2015. URL: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/wicked-deeds/201505/is-criminal-profiling-science-art-or-magic>
18. Dimitriu G.R. Winning the story war: Strategic communication and the conflict in Afghanistan. Public Relations Review. 2012. № 38. P. 195–207
19. Ekman P. Deception Detection. URL: <https://www.paulekman.com/deception/deception-detection/>
20. Ekman P. Errors in Detecting Lies. URL: <https://www.paulekman.com/blog/errors-in-detecting-lies/>
21. Ekman P. Micro expressions. URL: <https://www.paulekman.com/resources/micro-expressions/>
22. Kovalevska A. V. Information Wars: Negative Effect Neutralization Algorithm. Теоретичні та прикладні питання державотворення : електрон. наук. фах. вид. / Одес. регіон. ін-т держ. упр. Нац. акад. держ. упр. при Президентові України: Вип. 22. Одеса : ОРІДУ НАДУ, 2018. С. 27 – 35.
23. Kovalevska A. V. Information Wars' Pathogenic Texts Neutralization Algorithm. Одеса: *Записки з українського мовознавства* : Вип. 25/ 36. наук. праць = Opera in linguistica ukrainiana: Fascicullum 25 / Головний ред. Т. Ю. Ковалевська. Одеса: «ПолиПринт», 2018. С. 227 – 239.
24. Kovalevska A. Pathogenic texts identification: case of Ukraine. «Sciences of Europe». Issue 60. Vol. 3. 2020. pp. 6 – 9.
25. Kovalevska A. SPIN-DOCTORING: POLITICAL DISCOURSE OPTIMIZATION TECHNIQUES. Colloquium-journal. № 34 (86). Vol. 3. 2020. Pp. 16 – 18.
26. Kovalevska A. Verbal Influence in the Information Wars: Identifying the Suggestive Patterns. *Записки з українського мовознавства* : Вип. 24. У 2-х томах. Т. 2.: 36. наук. праць = Opera in linguistica ukrainiana: Fascicullum 24. Vol. 2 / Головний ред. Т. Ю. Ковалевська. Одеса: «ПолиПринт», 2017. С. 231 – 257.
27. Langer Walter C. Office of Strategic Services (OSS) Washington, D.C. With the collaboration of Prof. Henry A. Murr, Harvard Psychological Clinic, Dr. Ernst Kris, New School for Social Research, Dr. Bertram D. Lawin, New York Psychoanalytic Institute. A Psychological Analysis of Adolph Hitler. His Life and Legend. URL: <http://web.archive.org/web/20050828111124/http://www.nizkor.org/hweb/people/h/hitler-adolf/oss-papers/text/profile-index.html>
28. Libicki M. The Threat: Types of Information Warfare. URL: <http://www.iwar.org.uk/iwar/resources/belvoir-iw-course/thethreat.htm>
29. Matsumoto D. & Hyi Sung Hwang. Reading facial expressions of emotion. URL : <https://www.apa.org/science/about/psa/2011/05/facial-expressions>
30. Rendón J. J. Power of One: Power of one: JJ Rendon at TEDxUNPlaza 2013. 2013. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=o7k2icowDN8>

31. Rendón J. J. The new face of dictatorship, and how we can stop it. 2015. URL: <https://www.youtube.com/watch?v=OKqHGiku34g>
32. Spruds A., Rožukalne A. *Internet Trolling as a hybrid warfare tool: the case of Latvia*. Riga, LV: NATO Strategic. URL: <https://www.stratcomcoe.org/internet-trolling-hybrid-warfare-tool-case-latvia-0>
33. Stein J. Information War. URL: http://www.airpower.maxwell.af.mil/airchronicles/apj/apj95/spr95_files/stein.htm
34. Stengel R. We're In the Middle of a Global Information War. Here's What We Need to Do to Win. URL: <https://time.com/5686843/global-information-war/>

2. Додаткова спеціальна

1. Бейтсон Г. Разум и природа. К.: URSS, 2021. 264 с.
 2. Бехтерев В. М. Гипноз. Внушение. Телепатия. М.: Юрайт, 2019. 265 с.
 3. Ковалевська А. В. Реалізація сугестивності в слоганах політичної реклами: основні стратегії. Науковий журнал Львівського державного університету безпеки життєдіяльності «Львівський філологічний часопис». Вип. 8. 2020. С. 97 – 102.
 4. Ковалевська А. Сугестія та сугестивні тексти: витоки і специфіка. Одеська лінгвістична школа: у просторах інтерпретацій : колект. моногр. / за заг. ред. Ковалевської Т. Ю. Одеса, 2017. С. 239 – 247.
 5. Ковалевська Т. Ю. Комунікативні аспекти нейролінгвістичного програмування : монографія. Вид. 2-ге, випр. і доп. Одеса : Астропринт, 2008. 344 с.
- Нейромаркетинг – как влияют на подсознание потребителя? Национальный бизнес-центр. URL : <https://www.trn.ua/articles/14439/>
6. Холод О. М. Комунікаційні технології. Київ: КиМУ, 2011. 313 с.
 7. Berelson B., Gaudet H., Lazarsfeld P. F. *The People's Choice*. NY : Columbia University Press, 2021. 224 p.
 8. Bonn S. Criminal Profiling: The Original Mind Hunter. URL: <https://www.psychologytoday.com/intl/blog/wicked-deeds/201712/criminal-profiling-the-original-mind-hunter>
 9. Ciftci Dilan. Political Marketing and New Media Election Campaigning: The Application of North Cyprus 2018 General Elections. Handbook of Research on New Media Applications in Public Relations and Advertising. Cyprus: Near East University, Department of Journalism, Faculty of Communication, 2020. P. 355 – 380.
 10. Faria, l'Abbé de. *De la Cause DU SOMMEIL LUCIDE OU Étude de la nature de l'Homme*. Paris. URL: <http://www.pnl-nlp.org/download/faria/>
 11. Girth H. *Sprache und Sprachverwendung in der Politik. Eine Einführung in die linguistische Analyse öffentlich-politischer Kommunikation*. 2., überarbeitete und erweiterte Auflage. Berlin/ Boston: de Gruyter, 2015. 172 S.
 12. Kovalevska A. Suggestion and Suggestive Texts in the Information Society: Core Characteristics. Актуальні проблеми державного управління : зб. наук. пр. ОРІДУ. Вип. 3 (71). Одеса, 2017. С. 62 – 67.

3. Довідкова

Ковалевська Т., Сологуб Г., Ставченко О. Асоціативний словник української рекламної лексики. Одеса, 2001.

4. Електронні інформаційні ресурси

http://pidruchniki.ws/10540410/psihologiya/neyrologingvistichne_programuvanny
www.library.edu.ua.net/ – Державна науково-педагогічна бібліотека України ім. В.О. Сухомлинського
<http://www.nbuv.gov.ua> – веб-сайт Національної бібліотеки України ім. В.І. Вернадського
<http://www.nplu.org> – веб-сайт Національної парламентської бібліотеки України
<http://www.ukrbook.net> – веб-сайт Книжкової палати України імені Івана Федорова
<http://library.zntu.edu.ua/res-libr-el.html> – веб-сайт “Бібліотеки в мережі Internet”
Journals.uran.i.ua – “Наукова періодика України”
<http://grinchuk.lviv.ua/referat/1/600.html>
http://pidruchniki.ws/10540410/psihologiya/neyrologingvistichne_programuvannya
<http://www.br.com.ua/referats/Psychology/84454.htm>
<https://psycholing-journal.com/index.php/journal> – Психолінгвістика. Науковий журнал
<https://vapl.pp.ua/> – Всеукраїнська асоціація психолінгвістів

Питання для підсумкового контролю

1. Поняття спін-сугестології.
2. Предмет, мета, завдання, методологія
3. Методи НЛП, специфіка їхнього використання в межах спін-сугестології
4. Метамоделна ідентифікація.
5. Мілтон-модельний та метапрограмний аналіз
6. Методи спін-докторингу, специфіка їхнього використання в межах спін-сугестології
7. ІПСО як науковий феномен.
8. Поняття сугестивності як ознаки сучасного інформаційного дискурсу
9. Поняття патогенності як ознаки сучасного інформаційного дискурсу
10. Поняття патогенного тексту.
11. Основні ознаки патогенних текстів.
12. Концептуальні бази спін-сугестології.
13. Поняття потенційно патогенного тексту, дискурсу та мегадискурсу.
14. Типологізація інформаційних воєн та типів неправди в контексті патогенного мегадискурсу.
15. Стратегії і тактики нейтралізації негативного ефекту ІПСО.

16. Основи аналізу комунікативної парадигми ПСО, вибір компонентів нейтралізації.

17. Нейролінгвістичне програмування як новітня парадигма дослідження впливу.

18. Методи НЛП.

19. Основні ідеї та концепти НЛП

20. Сугестивна лінгвістика: специфіка і методи.

21. Базові впливові техніки та методики НЛП

22. Профайлінг як комплексний напрям наукового дослідження.

23. Поняття неправди як базовий елемент профайлінгу, її типи та різновиди

24. Невербальна ідентифікація неправдивої поведінки

25. Спін-докторінг як модерний напрям контролю громадської думки.

26. Поняття спін-докторингу та спін-мастерингу.

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний та періодичний контроль							Сума балів	
Змістовий модуль 1								Індивідуальне самостійне завдання
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	20	
5	5	10	5	5	5	5		
Контрольна робота за змістовим модулем 1 – 20								

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
85-89	B	добре	
75-84	C		
70-74	D	задовільно	
60-69	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Методичне забезпечення: література і джерела, періодика, аудіозаписи радіо- і телепередач всеукраїнських та закордонних каналів і станцій; пости в мережі Інтернет; методичні вказівки.

Форма підсумкового контролю успішності навчання: залік

Методи діагностики успішності навчання:

Оцінювання усних відповідей, письмових завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, рефератів, усна відповідь під час складання заліку, виступи на наукових конференціях.

Навчальне видання

КОМУНІКАТИВНІ ОСНОВИ ІПСО

Електронні методичні рекомендації
до аудиторної роботи
для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти
спеціальності 035 Філологія

Електронне практичне видання

Укладач

Ковалевська-Славова Анастасія Володимирівна

Оригінал-макет виготовлено в авторській редакції

Шрифт Times New Roman.

Системні вимоги: операційна система сумісна з програмним
забезпеченням для читачів файлів формату PDF.

Обсяг даних 0,5 Мбайт.

**Кафедра української мови та мовної підготовки іноземців
Філологічний факультет
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Французький бульвар, 24/26, м. Одеса, 65058**